

פניני השבוע

יו"ל לע"נ הרה"ח רבי ברוך בענדיט ב"ר משה נחום ליכטנשטיין זצ"ל

משגיח רוחני דישיבת "שער אליעזר" קרעטשניף

בעזה"י, פרשת קרח תשע"ב

בן יצהר בן קהת בן לוי (ט"ז – א')

פירש"י, ולא הזכיר בן יעקב שבקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם שנאמר (בראשית מ"ט – ו) "ובקהלם אל תחד כבודי". והנה ראשיתו של הפסוק שם הוא "בסודם אל תבוא נפשי ובקהלם אל תחד כבודי", וכך אמר יעקב אבינו: "בסודם" אפילו אם מחלוקתו של קורח תהיה כרוכה בסודות רזין דרזין של עבודת ה', אף על פי כן אני מבקש "בקהלם אל תחד כבודי", אני מוותר על כל דבר ששורשו נעוץ במחלוקת.

(הרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר זיע"א)

מסופר על החסיד (נכד הבעש"ט הק' זיע"א) רבי הירשלע מטבריה שנסע פעם מארץ ישראל להרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א, כשנכנס לפניו ושוחח עם הרבי, אמר לו הצדיק שיספר לו מהנשמע בטבריה, ור' הירשלע סיפר הרבה דברים מטבריה, אך הרה"ק מרוזין הוסיף לדרוש ממנו שיספר עוד, עד שלבסוף נזכר ר' הירשלע שבאחד מבתי הכנסיות בעיר פרצה מחלוקת בין שני חייטים, כאן הפסיקו הרבי ואמר לו: אה! לזה התכוונתי, תדע שמחלוקת אפילו בין שני אנשים פשוטים בארץ הקדושה עושה רושם בעולמות העליונים הרבה יותר מאשר אם היתה מריבה בין אנשים גדולים וחשובים בחוץ לארץ.

רב לכם בני לוי (ט"ז – ז')

מבאר רש"י, וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה, מעלתו הגדולה של הפיקח היא שבעת מחלוקת או מריבה הוא יודע לחיות בשלום עם שני הצדדים ולא לקחת חלק בצד אחד. וזה הרמז כאן, "פקח" בגימטריה ב' פעמים "צד" לרמז שהפיקח חי בשלום עם שני הצדדים גם יחד. ולעיל נאמר "ויקח קרח" ופירש"י לקח את עצמו לצד אחד להיות נחלק מתוך העדה, ולכן עכשיו תמה רש"י ושואל: קרח שפיקח היה, היה צריך לדעת לגשר בין שני הצדדים, מה ראה לשטות זה לקח את עצמו לצד אחד.

(הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זיע"א)

רב לכם בני לוי (ט"ז – ז')

ברש"י, וקרח שפיקח היה מה ראה לשטות זה עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה יוצאה הימנו וכו'. מסופר על הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זיע"א כשהיה ילד, כששמע מפי המלמד תינוקות מאמר זה, פתח ושאל בחכמה: למה כתוב "עינו" הטעתו ולא "עיניו" הטעתו לשון רבים, הרי לאדם יש שתי עיניים. השיבו המלמד ואמר: נו אמור אתה תירוק, השיבו הילד: בטרם אשיב אציין כי גם אצל משה רבינו נאמר "לא כהתה עינו" גם כאן מדובר בעין אחת ולא בשתי עיניים, מדוע? כי האדם נברא בשתי עיניים, אחת כדי לראות ולהתבונן בגדלות הבורא, ובעין השניה יסתכל האדם בשפלות עצמו. וקרח באמת היה אדם גדול, עד כדי כך שהיה מנושאי הארון, וגם זכה לרוח הקודש, בעין אחת ראה גדולת הבורא, אבל בעין השניה שבה היה צריך לראות שפלות עצמו, זה העין הטעה את קרח, כי ראה שלשלת גדולה וכו' ולא את שפלות עצמו. לעומת זאת אצל משה נאמר "לא כהתה עינו" משום שמשה על אף כל המדרגות הנשגבות אליהם זכה להגיע, עינו לא הטעתו אלא מלאה את תפקידה כראוי, ובשל כך נותר עניו כשהיה.

הבדלו מתוך העדה הזאת וגו' (ט"ז – ל"א)

מסופר: פעם אחת פרצה מחלוקת חמודה בעיירה סמוכה לקאזניץ, כשנודע הדבר למגיד הקדוש מקאזניץ זיע"א זימן אליו את שני הצדדים והוכיחם, בתוך הדברים אמר: בתורה הקדושה ישנם עבירות חמורות עד מאד, ומהן יש שחייב האדם להיהרג עליהם ולא לעבור, ובכל זאת אם עבר אדם עבירה חמורה אין התורה מצוה להיבדל ממנו. רק במקום אחד אנו מוצאים שהתורה ציוותה להיבדל מבעלי העבירה והיא: הבדלות מבעלי המחלוקת. על כן ידע כל המחזיק במחלוקת שכל הקהל צריכים, מחויבים ומוזהרים מן התורה להיבדל ממנו.

ואם בריאה יברא ה' וגו' (ט"ז – ל')

יש לבאר למה נקט שם ה' שהוא שם של רחמים בכזה ענין של מיתה משונה שבבריאה יברא ה' ובלעה את קרח ועדתו. ויתבאר בהקדים דברי הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדישטוב זיע"א לתרץ קושיית חז"ל על פסוק "הללו את ה' כל גויים שבחוהו כל האומים", ופריך גויים מאי עבידתייהו בזה שגבר עלינו חסדו, ומתרץ שהשבח של הגויים הוא בזה שהם זוכים להיות כפרתן של ישראל ובזה ניצולים כמה וכמה מישראל, וזה תיקונם ועל זה הם מהללים ומשבחים. וגם בעניינו של קרח, שלא האמין שכל הנהגות הצדיק הם מחושבות בדקדוק רב, וכל מעשיו הן ציווי הש"ת, ולכן קיבל את העונש החמור הזה שפצתה הארץ את פיה ובלעה אותם ואת בתיהם, וכאשר יקרא האדם פרשה זו בכל שנה ושנה, ויתבונן בזה הענין ועי"ז יקבל התחזקות באמונת צדיקים, זהו זכות ותיקון לקרח ועדתו, שבזכותם יתחזקו היהודים באמונת צדיקים, ולכן נקט שם של רחמים, שבזה שקיבל את ענשו יתעוררו אחרים על ידו.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

וכל ישראל נסו לקולם וגו' (ט"ז – ל"ד)

יש לפרש בדרך רמז, דרצונו לומר שכל ישראל אשר עד עתה הרהרו בלבם על משה רבם ונתחייבו כליה ח"ו כמהרהר אחר השכינה, וכמש"כ הרמב"ן ז"ל, עכשיו בראותם מפלת קורח ועדתו, חזרו למוטב ונסו "לקולם" הוא "הקול קול יעקב", זו התורה הקדושה שנתנה למשה מפי הגבורה, והודו בפה מלא כי משה אמת ותורתו אמת.

(תורת מהרי"ץ)

פניני השבת

וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון לה' (ויקהל ל"ה – ב')

מסופר על הצדיק רבי נטע מאבריק זיע"א שבכל שבת היה מדייר שינה מעיניו והיה לומד תורה בהתמדה גדולה במשך כל השבת, בלימוד זה היה מסיים מידי שבת בשבתו את כל מסכת שבת. פעם אחת שאלו אותו בני משפחתו: האם אין בהנהגה זו משום עינוי, והרי שינה בשבת היא מהתענוגות שאנחנו מצווים להתענג בהם בשבת. ענה להם רבי נטע: מסופר על הקיסר נפוליאון שמעולם לא שכב לישון בשעות היום אף לא למנוחה קצרה, וכששאלוהו פעם לפשר הנהגתו זו, ענה להם: בשעה שאני ישן איני קיסר, ומעמד מיוחד זה של "קיסר" חבל להפסיד אפילו לשעה קלה. גם אני כך סיים רבי נטע, השבת היא מתנה כה קדושה ויקרה עד שחבל להפסיד אפילו רגע קטן ממנה בשינה.

לע"נ הרה"ח הבלתי נשכח המרבה להיטיב לכלל ולפרט ר' הלל המבורגר ז"ל ב"ר פינחס נחום יבלחט"א